



# ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

Голові  
Комітету Верховної Ради України  
з питань зовнішньої політики  
та міжпарламентського співробітництва  
Олександрю МЕРЕЖКУ

*Щодо реєстр. № 10205  
від 01.11.2023*

Шановний Олександрю Олександровичу!

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 20 листопада 2023 року (Протокол № 93), розглянув проект Закону України про внесення змін до Закону України “Про закордонних українців”, реєстр. № 10205 від 01.11.2023, поданий Кабінетом Міністрів України, (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є унормування в умовах дії режиму воєнного стану порядку розгляду Національною комісією з питань закордонних українців звернень про надання, відмову або припинення статусу закордонного українця, передбачених Законом України «Про закордонних українців».

Для досягнення зазначеної мети законопроектом вносяться відповідні зміни до статей 2, 3, 4, 6 та 13 Закону України «Про закордонних українців».

Державна прикордонна служба України підтримує проект Закону із зауваженнями.

Міністерство фінансів України в межах компетенції зауважень не має.

Під час обговорення законопроекту народними депутатами України – членами Комітету були висловлені зауваження до його окремих положень, а саме:

1. Однією з новацій законопроекту є необхідність до заяви про надання статусу закордонного українця обов’язково додавати *документи з архівних установ або органів державної реєстрації актів цивільного стану, які підтверджують українське етнічне походження або походження з України та їх копії*.

В даному контексті слід зауважити, що в Україні ще з 2014 року втрачено доступ до архівних документів, які залишились на тимчасово окупованих

територіях у Донецькій та Луганській областях, в Автономній Республіці Крим. З 24 лютого 2022 року у зв'язку з веденням бойових дій та/або тимчасовою окупацією низки населених пунктів України також було втрачено велику кількість архівних документів.

Зазначене суттєво ускладнює, а в деяких випадках взагалі робить неможливим отримання відповідних обов'язкових документів з архівних установ, які б підтверджували українське етнічне походження або походження з України, що, в свою чергу, унеможлиблює подання особою повного пакету документів, необхідних для отримання статусу закордонного українця.

2. Законопроектом пропонується доповнити статтю 4 Закону України «Про закордонних українців» положенням, відповідно до якого заявник до заяви про надання статусу закордонного українця може додатково подати належним чином аргументовані письмові свідчення громадян України, закордонних українців чи громадських організацій закордонних українців, які підтверджують українське етнічне походження або походження з України заявника. При цьому, особа, яка свідчить, може надати свідчення не більше ніж щодо двох заявників. Однак, ні з тексту законопроекту ні з пояснювальної записки не зрозуміло, чому пропонується встановити саме таке обмеження стосовно кількості заявників щодо яких може надати свідчення одна особа.

3. У «Прикінцевих положеннях» законопроекту передбачено, що *«цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування»*. При цьому пункт 2 вказаного розділу містить доручення Міністерству закордонних справ України протягом трьох місяців з дня набрання чинності Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом. Тобто виконання норм майбутнього Закону ставиться у залежність від приведення у відповідність із ним підзаконних нормативно-правових актів. Зважаючи на викладене, більш доцільним було б відтермінувати набрання чинності цим законопроектом на строк, необхідний Міністерству закордонних справ України для розробки необхідних змін до своїх нормативно-правових актів.

З урахуванням того, що головний Комітет може врахувати вищезазначені зауваження при доопрацюванні законопроекту до другого читання, Комітет ухвалив рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Закону України “Про закордонних українців”, реєстр. № 10205 від 01.11.2023, поданий Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

З повагою

Голова Комітету

**А. ЗАДОРЖНИЙ**

